

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRIEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KOZLÓNYE.

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön. — ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok,
gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi
és körjegyzők szintén egész évre 7 koronért kapják. — Egy példány 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: BETEGRH PÁL LAPTULAJDONOS

FÜMUNKATÁRS: FÜLEI SZ. LAJOS

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a
kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Agróhirdetések szavankint
4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olasz árszabás szerint
Nyit-tér sora 1 K. — M. kir. postatakarékpénztári cheque-száma 10,489. sz. —

Karácson.

Üdvözlünk, köszöntük, szép karácson!
Valahányszor megjössz, veled visszazáll-
nak a gyermekhit ölen ringató szép álmak...

Vidám, búfelejtő tündérregéid virágos
utat nyitnak a földön, az égben, honnan a
fényes csillagok szelid mosolyával és az an-
gyalok énekével szívünkbe száll a békes-
ség...

Karácson aranyos keretében feltűnik a
legszebb kép, melynél kedvesebbet nem
nyújt az élet. Ez a család. Olyan ez, mint
egy tündöklő karácsonfa: ágait mosolygó
gyermek ringatják s a szülők szeretete
bűbájos zománcal vonja be azt.

Ide költözik ma minden fény, minden
virág a zord természet öléből...

Légy áldott, édes Jézusom! Légy ezer-
szer áldott, hogy benned a szeretet a földre
leszállt!

Ebben a szeretetben van a megváltás.

Ennek a megváltó szeretetnek letéte-
ményese lett az igaz keresztény család. Mert
bár világokat tartal mindenható kezeidben,
mégis csak egy kis család igénytelen köré-
ben jelentél meg, hogy ezáltal a családot
megszentelve, istenséged munkájának része-
sévé tegyed.

Igy lesz a család istenországának alap-
köve, a hitnek, a reménynek, a szeretetnek
gazdag forrása...

A vallásból származó igaz és nemes
felfogás, a haza, a faj, az emberiség szere-

tete, a polgári élet kötelességérzete, minden,
minden: családi életre szólít. Aki ezt szán-
dékosan kerüli, Istennel, hazájával, a ter-
mészet törvényével helyezkedik szemben...

Elborul a lelkem, ha rá gondolok, hogy
a vallási közöny, még inkább az önzés
mennyre kikezdte már a családot is...
A léha életfelfogás, a világi élvezetek ren-
detlen szeretete irtózik a család gondjaitól,
tisztá örömeitől. Az emberfiának pusztítója
lesz és sivár lelke a világsavargók nyugta-
lan szenvedélyével zavarja az élet harmo-
niáját...

Ismételtem: a család mozgatója a világ-
nak, szülője minden nagynak és szépnek...

Család nélkül hiába építész templomot,
iskolát, műcsarnokot, ipari műhelyet. Üres
lesz mind, mint a szív, mely családját nem
hevül...

*Családban van az igaz morál. A család
körén kívül minden eladó...*

Karácson a családok ünnepe!

Mikor a szent este kiterjeszti szép cil-
lagos szárnyait a föld felett, kigyulnak a
karácsonfák öröm lángjai, az angyalok el-
hozzák ajándékaikat a jó gyermekeknek. A
szívek aztán csordultig megtelnek örömmel,
boldogsággal. Így javul a szív, az
élet!...

Adjunk hálát a Mindenhatóknak, jól
tudva, hogy „minden tökéletes ajándék onnan
felülről vagy, leszállván a világosság Atyjá-
tól“ (Jakab I. 17.) Szerencsénkre virradjon

ez a nap mindenkoron és jó egészségben
találjon minket Krisztus Urunk dicsőséges
születése, hogy sokszor örvendezzünk ez
ünnepek házi békében, szeretetben!...

Fülei Sz. Lajos.

Luxus és életszükséglet.

II.

„Fényárban uszni“, miként mondók nem
éppen muszáj, hanem inni kell, ha élni aka-
runk. Már pedig akarunk. Nagyon is akarunk.
Innánk ám, ha volna mit; de nincsen. Legalább
az az italunk, a mi az egészség fenntartására a
legszükségesebb, a víz: az nincs.

Hinné-e valaki, ha az ország térképére rá-
tekint, hogy a délkeleti felföld egészen leghe-
gyesebb-halmosabb vármegyéje székvárosának
nincs ivóvíze. Pedig úgy van. Nélkülözniük
kell a legelemibb életszükségleti cikket: a jó ivó-
vizet.

A Küküllő vize, mely az ősi város hajdani
lakóit állataikkal együtt táplálta, ma mint termé-
szetes ivó víz, leszámítva azokat a napokat, a
melyeknek hidege jégpáncéllal védi a vizet a fer-
tőzéstől, kész veszedelem; a Varga-patak, mely
forrásvizet szállítana a városba, ha mi agyon
nem fertőznék, még az állatnak is mérgező ha-
tású miazmák tanyája, betegségek fészke.

Tönkre tesszük, a mit a természet ingyen
adott s nem gondoskodtunk megfelelő pótlásról.
De nem is gondoskodhattunk. Ez az ősrégi kul-
turalis telep a Küküllő balparti dombos részére
van számítva, mert a jobbpart árterület.

Talaja az évszázadok hosszu során inficiá-
lódott. Nincs itt egy talpalatnyi terület, melyet fel-
nem turkált, be nem szennyezett a kultúra. A
felturkált, többszörösen inficiált talaj-víz vesze-

bájába, ott meggyújtani a magával hozott ka-
rácsonfát és látni a gyermekszívek előre nem
sejtett, határtalan boldogságát? Nem öröm-e: meg-
vigasztalni egy anyát, aki oly szegény, hogy gyer-
mekeit még karácsonkor se ajándékozhatja meg?
Igen, a gazdagság kérget von a szívekre, külön-
ben karácsonkor egyetlen gyermekszív se ma-
radna szomorú.

Kevés kell hozzá, — csak egy melegen érző
szív — hogy örömet szerezzünk. Sok függ attól,
hogyan adunk. Hiszen most is juttatnak a gazda-
gok szegény gyermekeknek adományokat; külö-
nösen, talán kelletlenül is teszik. A begyűlt ado-
mányokat aztán nyilvánosan szétosztják a rászor-
ult gyermekek közt; nyilvánosan kell örvendez-
niök, nyilvánosan megköszönniök a jótéteményeket.
Igazán örömmek nevezhető-e ez?

Ha igazi örömet akartok szerezni és meg-
ismerni, úgy vértalanul topanjatok be, kivilági-
tott karácsonfával egy szegénynek lakásába, en-
gedjétek a gyermekeket zavartalanul és megfigyelés
nélkül örvendezni és vonuljatok gyorsan vissza,
hogy a hála kötelezettsége alól feloldhassátok
öket. Hiszen hallhatjátok hálájukat a kitörő ujjon-
gásból és láthatjátok örömeiket.

Aki keveset ad is szerezhet boldogságot, ha
okosan, tapintatosan ad.

Ne csak erszényeitek, de szíveitek is nyis-
sátok ki karácson szent ünnepén, hogy az egye-
nelenség, a háboruszkodás és marakodás helyébe
igaz emberszeretet lépjen és a Megváltó születése
napján boldog legyen minden emberfia!

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRGÁJA.

KARÁCSON ESTÉJE...

Karácson estéje... az utcákat járom,
Süvölt a téli szél, ez az én világom.
Az est koromsötét... oh, de a gazdagok
Palotái fénytől és fényben ragyogók.
A havas fenyője lobog ezer lángban
S körülte gyerekek viasz halványságban.
A házi ur kedves és édes az asszony,
Ma övéknek élnék, ma boldog az otthon...
A palota fénye, a pompa úgy ragyog;
— Ah szegény gazdagok, oh szegény gazdagok!

Karácson estéje... az utcákat járom,
Zúg, üvölt a szélvész ez az én világom.
Csikorg az órakakas, hetet üt az óra —
Ugy gondolom, mintha egy temető volna
Ez a sok... sok viskó, semmi élet benne —
Pedig itt, ezekben az Isten szerelme.
Rongyos öltözeten, pislogó tűz mellett
Gyermekek az anya kebelén öleget.
Sötét szegény viskók, ti lakótok léztek,
Oh gazdag szegények, ti gazdag szegények!!

(H. karácsonfalva.)

DEMETER DÉNES.

Karácsoni gondolatok.

Millió és millió gyermek örvendező szívvel
tekint karácson estéje elé; hiszen magasztos ün-
nepe a gyermeknek ez az est, amelyn ifjúvá
válnak az öreg szívek is, látván a fiatalok örömet,
kik ujongva ugrádoznak a mécskekkel és gyer-
meknek kedves dolgokkal teleaggatott karácsonfa
körül.

Kinek kedélyén ne vonulna át az emlékezés
azokra a szép időkre, mikor még maga is gyer-
mek volt és szentül meggyőződve, hogy a ka-
rácsonfát a kis Jézuska hozta, elragadtatással bá-
multa sok szép ajándékát? Hetekkel, hónapok-
kal a nagy este előtt epedve reméltünk, s mi-
kor aztán legszebb reményeink teljesültek, a meg-
testesült mese lekötötte egész lelkünket.

A fénylő zöld fa jelképezi örömeinket, hi-
tünket, szeretetünket. A gyermek öntudatlanul, a
meglett ember érett észszel érzi, hogy fönt a
mennyeiben és alant a földön van, a ki szereti,
van, aki gondol reá. Nemesak a karácsonfán,
hanem a szíveken is világosság támad. Eszünkbe
jutnak azok, kiknek a sors nem juttatott meleg
ruhát, meleg szobát, gazdag vacsorát, még ezen
a szent napon se, akiknek a mindenható Isten-
ben, a megváltó Jézus Krisztusban vetett reudith-
etlen bizalom az egyedüli mentsvárak nyomor,
szükség, nélkülözések és sanyalódások ellen.

Sokan vannak szegények, nagyon sokan.
Amint évről-évre nehezebb lesz a megélhetés,
amint egyre ijesztő mérvben szaporodnak a gon-
dok, ugyanígy nő a gyámoltalanok, a sorstól el-
hagyatottak száma is. Az emberszeretet mulhat-
lan kötelességünk teszi, hogy ne feledkezzünk
meg róluk.

Sok gazdag ember megvendéghelhetné őket
azzal, ami karácsonkor dusan megrakott asztaluk-
ról lekerül s abból a feleslegből, melyre gyer-
mekeik oly hamar ráunnak, nem egy szegény
gyermek tehetnének boldoggá. Vagy nem-e
öröm: hirtelen belépni egy szegény család szo-

delme állandóan veszélylyel fenyegeti a vizivó szegény udvarhelyi emberiséget. Hozzá ez a veszedelmes víz nem is jóízű, mert a talaj feloldódó sói kellemetlenné teszik. Nagyon frissen és hidegen még csak iható, hanem egy-két óra múlva már infámis rossz, élvezhetetlen.

A lakosság egy része az ivóvíz mizerián ásványvíz-ivással próbál segíteni, másrésze sört, bort iszik, némelyek (sajnos, elég sokan) meg pálinkától lesznek szomjasokká! Ezek a szerencsés halandók azonban nincsenek sokan, a szegénység nagy többsége olyan vizet iszik, amilyent kap. Betörődik a szerinte változhatatlanba.

Minek is ne nyugodnék bele? Hiszen azok sem igen járnak jobban, akik drága pénzen vesznek az ivóvíz pótlékot: az ásványvizet és a szeszes italokat. Az újabb kutatások bebizonyították, hogy az emberi szervezet a szerves (tehát az ásványvizet alkotó részeit képező) anyagokat nem assimilálja. Eltekintve a tulságos szénsavfelvételtől, melynek minden ásványvíz-ivó ki van téve, az ásványvizet állandóan fogyasztónak a szervezetében felhalmazódnak a fel nem dolgozott, a test szerves részévé át nem alakított ásványi anyagok s mint idegen részek csökkennek a szervezet ellentálló erejét.

A szeszes ital nem táplálék, hanem élvezeti cikk. Ami élvezeti cikk, az csak élvezetre való s nem az élet fenntartására mindennapi szükségletül. A ki az élvezeti cikket mindennapi italul használja, visszaél azzal s életét rövidíti.

Az ivóvíz kérdés nem egyes társadalmi rétegeknek, hanem az egész helyi társadalomnak elsőrendű nagy kérdése, melyet ismét napirendre kell tenni s nem szabad addig levenni, a míg megoldást nem nyer.

Az imént hangoztattuk és hangoztatjuk e szót „ismét”. Ez azt jelenti, hogy nem új dologról van szó. Az ivóvíz kérdése Gróf Haller főispánja idején már az aktuális kérdések közé tartozott. Fel kell tehát venni az elejtett fonalat.

Forrás vízzel kell ellátni a várost! Vagy ha a forrásvíz nagyon költséges lenne, természetes szűrőkön keresztülvéve, a Küküllő vizé is jó lesz.

A Küküllő-vízre azonban aligha lesz szükség, mert a város közelében levő bővízü források levezetése sem kerül olyan anyagi áldozatba, a mit a város, saját polgárainak legvitalisabb érdekéről lévén szó, meg ne hozhatna.

Ne mondja senki, hogy nincs pénz ivó-vízre. Erre kell lenni pénznek! És ha a város polgársága annak tudatában, hogy életérdekről van szó, kimondja a „legyent“-t, lesz is.

A kivitelen fordul meg a dolog. Elméletben

mindnyájan szükségesnek tartjuk az ivóvíz kérdésnek napirendre hozatalát és megoldását, a megoldás azonban attól függ, ha kézzel foghatóvá tesszük a város polgársága előtt, hogy a nagy cél érdekében nem kell erőn felül áldozni. S ezt beigazolhatjuk, ha a vízművek költségét a minimálisra vesszük; csak a nélkülözhetetlen dolgokra szorítunk és e mellett számba-vételjük azt is, hogy a mit a polgárság most a réven kiad, megnyeri majd a vámon.

Ma a város polgársága sokat költ ásványvízre és — cselédre. Az ásványvíz ára, a fölössé váló cselédek tartásdíja és bére egymaga elegendő lenne a vízművek költségeinek fedezésére.

Ha vízvezeték lesz, nem kell ásványvíz és kevesebb cseléd kell, mert a jó mosó víz a házban van, nem kell utána a Küküllőre járni, az utcákon órák hosszat ácsorogni és ezen sétálás és ácsorgás díját megfizetni.

Vándor.

A miniszterelnök köszönete. Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága legközelebbi közgyűléséből bizalmi nyilatkozatot intézett a miniszterelnökhöz. — Erre most Tisza István gróf miniszterelnök a következő köszönő leiratot küldötte:

Udvarhelyvármegye T. Közönségének!

Szekelyudvarhely.

Azon nehéz küzdelem után, a melyet az országgyűlési szabadelvű párt önfeláldozó támogatásával hosszú harcok árán megszerzett parlamenti alkotmányunk érdekében megvívám, és a melybe egész lelkemet, minden erőmet beléhelyeztem, nagy örömmel töltött el Udvarhelyvármegye hazafias közönségének oly meleg hangu üdvözlése, a melyet ez alkalommal intézett hozzám.

Hazafias aggodalmain közepette, a melyek ezen küzdelemre készítettek, nagy megnyugvással szolgál, hogy amint az ország minden részéből hozzám érkező hasonló üdvözlésekből a nemzet döntő nagy többsége kellően nyilvánolja azon vitalis nagy nemzeti érdekeket, a melyek minket ezen harcra indítottak és ezért teljes mértékben helyesli vállalkozásunkat, helyesli az utat módot, a melyet kénytelenek voltunk választani, hogy állandó veszélylyel fenyegetett alkotmányos gépezetünket megmentjük.

Fogadják őszinte köszönetemet szíves megemlékezésükért, a mely újabb ösztönzésül szolgál a kormányának, hogy a megkezdett uton teljes

erélylyel és a cél nagyságának megfelelő kitarással tovább haladva, hazánk nyugodt, békés fejlődését a jövőre biztosítsa.

Budapest, 1904. december hó 18-án.

Hazafias tisztelettel

Tisza, s. k

A hét története.

A képviselőház hétfőn rövid ülést tartott, melynek egyedüli tárgya a király kézírata volt, a ház elnapolása ügyében. Még december 28-án lesz egy ülés, melyen a kormány indemnitást fog kérni Ha — mint ez valószínű — az ellenzék meg fogja akadályozni az indemnitás megadását, úgy a képviselőházat feloszlatják és azonnal kiírják a választásokat. Tehát úgy a kormánypárt, valamint az egyesült ellenzék is készülődnek a kikerülhetetlennek látszó választásokra.

A japánok a 203 méteres domb elfoglalása után a héten aknátámadás útján hatalmukba kerítették a Tungkikvansan-erődöt, melynek magaslatáról vigan lövöldözhetnek Port-Arthur belsejébe. A vár sorsa ezáltal végzetessé vált. — Mandzsuriában a helyzet nem változott. Oroszországban újabb mozgósításokat rendelnek el.

Azok a vérmes remények, melyeket az orosz alkotmány életbeléptetéséhez fűztek, hiuknak bizonyultak. A cár névnap-ünnepélye alkalmával a leghatározottabban kikelt e terv ellen, s így alig lehet rá kilátás, hogy az belátható időn belül megvalósulna.

Spanyolország fiatal uralkodója külföldi utra készül. Meg akarja látogatni Páris, Londont, Berlint és Bécsset. Beavatott körökben hire jár, hogy a király most akarja kiszemelni magának Spanyolország királynéját.

Alfonz királyról egyébiránt még más hír is került a lapokba, mely összefügg a spanyol kormány bukásával. Maura miniszterelnök ugyanis megkérte a királyt, hogy jobban vigyázzon magára, ha automobilon jár, mire a király azt válaszolta, hogy törődjek a maga bajával. Maurát ez a felelet annyira felháborította, hogy benyújtotta az egész kabinet lemondását.

Syveton rejtélyes haláláról még mindig hátsókat közölnek a lapok. A legújabb hír az, hogy Syveton atyja az államügyészségnél feljelentést tett azok ellen az ismeretlen emberek ellen, akik fiát meggyilkolták. A feljelentés állítólag Syvetonné ellen fordul és felsorolja az okokat, melyek az öngyilkosság ellen szólnak.

Az állami tisztviselők helyzetök javítását sürgetik. Egy küldöttségök tisztelettel a miniszterel-

Karácsoni mesék.

Irta: Byblis.

Országok karácsona.

Az Urísten kikönyökölt felhőpárkányára. — Lenn a földön szokatlan nagy volt az élénkség, hivatogóra, biztatóra feldiszipított csillogó kirakatos boltok előtt nyüzsgöve járt az emberiség. — A ki csak bekerült a vásárhoz, az mind mosolygó színt erőltetett az arcára, szinte mindegyik azt akarta, hogy lesugározzék róla a boldogság s eltitkolta, ha bosszankodni volt oka a rossz vásár miatt. — Karácson előtt való nap van. — Odafönn az égből ilyenkor tömérdek sok a munka. — Milliós számra fekszenek a kérvények, miket a fohász, az óhaj, az imádság alkalmatosságán juttatott Urísten Ő felségéhez a küzdő emberi-nem. — Most is, hogy belemerül a csillogó vásár szemléletébe, Gábor arkangyal javasataira figyel. Először az országok kerülnek sorra.

— Ez jobb vezéreket kér; tedd lehetővé Uram!

— Ez azt kéri Tőled, hogy beláthasson a szomszédok cselszövényébe, add meg neki Uram!

— Önállóságot kér emez, — elég erős hozzá — megadhatod Uram!

Ez a kicsi ország pedig csak azt kéri tőled Uram, hogy változatlan nyugalommal úgy állhasson tovább, mint él most. Ezt a szerény kérést is teljesítheted Uram és meg is jutalmazhatod érte.

Az Urísten arra földértült:

Tedd szebbé, csillogóbb a karácsonukat, — több fényt, több boldogságot küldj népe hajlékába.

— Felséges Uram, megkérdem őket, ohajtják-e, mert igen egyszerű nép, ismerem őket — szólt Gábor angyal s a földre szállt.

— Köszönjük felséges Urísten jószágodat; alázattal kérünk azonban, ne tetézd megelegedésünket boldogsággal, mert irigyünké teszed szomszédainkat s még reánk fenekednek. — Megadod ugy-e ezt a kérésünket is, felséges Urísten?

A béke anyala.

Karácsonra valót vásárolva, fényes boltba tévedt egy asszony. A kezében már négy, öt csomagot is szorongatott. Megvásárolta a gyertyácskákat, a cukrokat, a préselt képeket, az arany-és ezüst szálakat, az aranyos, ezüstös csillagokat, a nagyszemű diókat, mogyorókat, meg az aranyfürtöt, a mivel befuttatja majd, — no meg az ajándékokat — de valami huzta-vonta, szinte betolta a drágasággal telidesteli rakott üzletbe. — Előtte, körülötte sokan várták a sorukat — s az asszony körülnézett.

Egy csillogó halomból aranyfürtös, szárnyas anyalka integetett feléje. Az asszony gyönyörködve nézte.

— De szép anyalka s a tekintete is milyen szelíd, milyen békés, — de szép volna ez odahaza a karácsonfán. No bizony, micsoda karácsonfa az, amelyiken nincsen béke-anyalka. — És megvette. — Nagy volt az ára, de nem sajnálta érte.

Este lett. — Fel volt diszipve már a fácska, még csak a csipetős viaszgyertyákat illesztették rája. — Ekkor az asszony is elővette a feltett, a titkolt drágaságot s a fácska tetejére tette. — A szárnyas anyalka ringott-rengelt odafönn egy kicsit, aztán megállott. — A férfi elnézte egy darabig, aztán megszólalt.

— Kár volt ezt megvenned, — látom drága holmi; nem való ilyen egyszerű fácskára, az árából pedig kitellett volna egy pár bélelt keztyű a gyerek részére.

Megindult a perlekedés. Fojtott szó, zsémbes beszéd üzte messze a fészket rakó nyugalmat s odafönn a gyertyavilágos fácska tetején a szárnyas anyalka lesütötte szemét.

Fogas kérdés.

— Ugye-e, édes mamám, ha rossz vagyok, nem hoz semmit a Jézuska?

— Nem bizony!

— De ha már megvette, amit nekem akar hozni?!

Időbeosztás.

— Szereti ön a gyermekeket?

— Az az időtől függ. Évközben nem sokat törődöm velük, de karácson táján ki nem állhatom.

Télben.

Híteles: Ha öt nap múlva nem fizet, beporlóm.

Adós: Hogyan, öt nap múlva? De gondolja meg kérem, milyen rövidnek most a napok!

nőknél, kérve, hogy tenné türethetőbbé helyzetüket, azonkívül pedig a fővárosi tisztviselők részére utalványozott rendkívüli segélyekben a vidékieket is részesítené. A miniszterelnök kilátásba helyezte, hogy a kérelemnek helyet ad.

A kassai vasutasok közül nyolcat tudvalevőleg úgy a törvényszék, mint a tábla is hivatalos hatalommal való visszaélés miatt néhány napi fogháza és hivatalvesztésre ítélte. Az elítéltek védői vitatták, hogy a vasutasok államtisztviselők és semmisségi panaszt jelentettek be. Így került az ügy a Kuria elé, mely azonban helybenhagyta a tábla ítéletét, kimondván, hogy az államvasuti tisztviselő igenis állami alkalmazott.

Ismét ledőlt irodalmunk egy oszlopa. Fái J. Béla műfordító és hírlapíró, a ki legutóbb a m. kir. Operaház titkára volt 61 éves korában meghalt.

A dróttalan táviróval immár hazánkban tettek kísérletet, mely fényesen bevált. A Csepelszigeten felállítottak egy ugynevezett szikra-állomást, mely a Bécs melletti Leopoldauban létesített állomással korrespondált, még pedig teljesen kifogástalanul.

A magyar keleti tengerhajózási társaság „József Ágost főherceg” nevű új hajóján a tengerészek utközben föllázadtak; a mikor a hajóparancsnok a velencei osztrák-magyar konzulátusnál jelentést tett az ügyről, az egyik zendülő matróz, a kit magával vitt, dühösen rátámadt a parancsnokra, a kit többször arcul ütött és össze-viszavert. Az eljárást megindították.

Furcsa kis hírt közölnek a párisi lapok. E szerint egy papír-maségyárból egy kerékdarab kigugrott, keresztül hatolt az üvegletőn, átrepült a szomszéd épületek teteje fölött és beesett egy körülbelül 120 méternyre levő cipőgyárba, a hol két munkást agyonütött. Mi mindent csinált még a nagylekzetű kerékdarab, nem mulatott-e a Montmartre cabaretjeiben és vitte sétálni a Bois de Boulogneba: szíve ideálját, arról, sajnos, nem írnak semmit a szűkszavú párisi újságok.

Udvarhelymegyei Múzeum-Egyesület.

Az Udvarhelymegyei Múzeum-Egyesület f. hó 18-án Sándor Mózes nyug. kir. tanfelügyelő alelnök elnöklése alatt — a vármegyeház kis termében — közgyűlést tartott. Ott voltak: Dr. Damokos Andor, Soó Gáspár, Dr. Valentsik Ferenc Pap András, Pálmay József titkár, Szabó András pénztárnok, Dózsa Jakab könyvtárnok, Spaller József, Betegh Pál és Séra Kálmán tagok.

A közgyűlés tárgya a titkár, könyvtárnok és pénztárnok jelentése és az üresedésben levő tisztviselői állások betöltése volt.

A közgyűlés egyhangulag a vármegye köztisztviselőiben álló főispánját Hollak Arthur választotta meg az egyesület elnökévé; igazgató lett: Molnár Károly áll. főreálisk. tanár, pénztárnok: Betegh Pál lapszerkesztő, jegyző: Séra Kálmán áll. főreálisk. tanár; választmányi tagok: Fülel Szántó Lajos író és Dr. Horváth Károly kir. közjegyző, az egyelet alapító tagja.

A fiatal egyelet két éves; az előkészítés terhes munkája megtörtént. A két év nem hiába folyt le, az eszme nemsokára testé lesz, a vármegye muzeuma megnyitható. Három alapító s 84 rendes tagja van az egyesületnek s van már pénze is 400 korona, tagsági díjakból s kegyes adományokból, a melyből a butoratra és felszerelésre — ha szűkösen is, de telik. Közel egy ezer darab műtárgyat hordott össze a vármegye áldozatkész közönsége, melyek eddig elrejtve, jórészt hasznavehetetlenül lappangottak s melyek közt nem egy igen-igen értékes régi könyv is akad, a múzeum könyvtárának nagy becsűsel bíró alap-peldányai.

Udvarhely város áldozatkész és ügyszerető képviselő testülete, legujabban is értékes régi, műbecsűsel bíró ládákat ajándékozott az egyesületnek, mely szép tett dicséretre nem szorul.

Ime az alapozás megtörtént, mi tőlünk függ, hogy ez alapra diszes palotát emeljünk, hogy egy nagy kincsesel meggazdagodjék a székely anyaváros. Fájdalom, hogy éppen a megvalósulás pillanatában óriási csapás érte a fiatal egyeletet

lelkes és ügybuzgó, széles látókörű és nagyműveltségű igazgatójának, Csé hely Adófnak elhunytával. A kik őt ismerték jól tudják, hogy a veszteség szinte pótolhatatlan. Az ő faredhatatlan szorgalma, lankadatlan kutatás vágya ez intézményt — nem kétkem — nem sokára fölvirágoztathatta volna. Az ő ügyszeretete álljon példál előtünk, az ő lelkesedéséből a hazai kultúra s a hazai emlékek iránt merítsünk lelkesedést; az általa kezdett munka folytatása — s az ő eszméi diadalra juttatásával állítunk legszebb emléket szellemének.

Séra Kálmán,
egyl. jegyző.

Elrejtett kincsek a Székelyföldön.

Vége-velahára felénk fordul a műszaki körök figyelme; felfedezték hazánkban a Székelyföldet. Ezt a benyomást tette ránk az egyik fővárosi szaklap — a Műszaki Világ — következő közleménye:

Régóta ismeretes a székelyek földjén az az óriási szénsavgáz kiömlés, melyhez hasonló alig akad a föld kerekén s ettől van a Hargita vonalának mindkét oldalán az a páratlan ásványos víz terület, melynek kiaknázása a munkában kifáradt és szenvedő emberiség érdekében alig tud egy-egy lépést előrehaladni. Sokszor elmondották már az újságok lapjain, kongresszusokon, gyűléseken, hogy székely fürdőink kezdetlegesek, kényelmet nem nyújtanak, drágák, stb. stb. Pedig ha van valami, ami a székelyek sorsán segíthet, úgy az legnagyobb mértékben a természet ezen kincsének tervszerű kihasználása lehetne. Nagy a küzdelem ama általános elterjedt hittal szemben, hogy az u. n. Székelyföld hegyei telve vannak drága természeti kincsekkel, hol — ha 15—20 cm vastag lignitréteget lát valaki — mindjárt milliókat érő köszénbányáról ábrándozik.

Az egyedüli számbavehető természeti kincs, a mit eddig is ismerünk, csak a szénsavgáz, mely egyrészt a lépten-nyomon előbukkanó szénsavas forrásokat szolgáltatja; amiket úgy-ahogy, — ha egyébre nem, hát ivóvíznek — mégis csak felhasználják, de másrészt a földből szabadon kiömlő századok óta felhasználatlanul illan el.

Az utóbbi évtizedek technikai vívmánya az, hogy a kiömlőt gázt össze tudják gyűjteni, kis térfogatra sűrűsíteni úgy, hogy könnyen szállítható legyen s a mily mértékben szaporodtak a szénsav sűrűsítő gyárak, oly mértékben napról-napra a folyékony szénsav technikai felhasználásának is szélesbült a köre. A 90-es évek elején létesült hazánkban az első természetes szénsavgázt sűrűsítő gyár Torján, Háromszék megyében, mely a Büdösbarlang nagyobb hírnevet érdemlő kiömlő szénsavgázt dolgozta fel. Ugy látszik azonban, hogy ez itt fejlődő gázt idegen alkatrészeitől nem tudták kellően megtisztítani, vagy talán a gyár vezetésében volt a hiba, mert pár év múlva a gyár beszüntette üzemét. Sokkal szerencsésebb helyzetbe került a málnási Sikulia szénsavsűrítő gyár, mely a 90-es évek végén indult meg s egy 4.6 m. furólyukból nyeri a felhasználandó gázt. A gyár üzeme évről-évre fokozódott úgy, hogy ujabban egy második furólyukat mélyesztettek le és pedig szintén eredménytel, bár az ebből kiömlő gázt még nem használják, mert az előző furás fedezi a szükségletet.

Hány ilyen pontja van a Székelyföldnek, ahol hasonló gyárat lehetne felállítani? Azt legkevésbé az tudná megmondani, ki a Székelyföldet legjobban ismeri. A Hargita mentén alig van terület, a hol szénsavgázt nem találhatnánk, de talán egyetlen olyan pont sincs, mint Kovászna, hol Dr. Pálfi Mór osztálygeológus tudományos megállapítása szerint a község egy nagy részén minden kut, minden pince telve van szénsavgázzal, ami jelenleg felhasználatlanul kárba vész. Mily nagyszabású gyárat lehetne itt létesíteni, amely nemcsak Magyarországot, hanem sok külföldi országot is elláthatna sűrített szénsavval, mert a gáz termelése itt jóval olcsóbb lenne, mint a mesterségesen előállított szénsavgáz ára.

A folyékony szénsav felhasználása napról-napra terjed s talán nemsokára elérjük azt az

ideális kort, hogy helyet talál az a házi használatban is s jég helyett nyáron át ezzel fogjuk lehűteni és élvezetessé tenni ételünket, italunkat.

Egyházi élet.

Az ev. ref. templomban a karácsoni istentiszteletek sorrendje a következő: Első nap d. e. 10 órakor predikál: Vajda Ferenc rendes pap; 11 órakor urvacsoza osztás; az előkészítő beszédet Szabó András s. lelkész tartja. Második nap d. e. 10 órakor predikál Vajda Ferenc. Harmadik nap d. e. és a délutáni istentisztelet Szabó András s. lelkész végzi.

Egyházi gyűlés. Karácson második napján d. e. 11 órakor az ev. ref. egyház keblbi tanácsai és képviseleti közgyűlést tart, melynek legfontosabb tárgya a megyebíró és két egyházi megválasztása lesz.

Különfélék.

Itt vagy szép karácson!

Itt vagy szép karácson! lelkünk édes képe,
Téged várt epedve a föld jámbor népe,
— Lelkünk édes képe!

Szent érzelmek között rád száll szívünk gondja,
Te istenszeretet mézharmatos lombja,
— Rád száll szívünk gondja...

Mint a gyermekálom, te szódd ránk az édent,
E hideg világban elfeledünk mindent...
— Te szódd ránk az édent.

Hisz a te emléked édes boldogsága,
Zaklatott szívünknek béke-olajága,
— Édes boldogsága...

Megkondul a harang, elmegyünk templomba,
Hol elalszik éltünk ezer bűja, gondja,
— Elmegyünk templomba.

S hol a kis Jézusnak vidám mosolygása,
Örömköncyünknek rezgő szívárványa,
— Vidám mosolygása...

S millió sohajban megzendül az ének,
A pólyába takart ég s föld Istenének,
— Megzendül az ének:

„Az égben dicsőség, itt éljen hit s béke!”
Ez az emberiség biztos menedéke.
— Itt éljen hit s béke!

F. Sz. L.

— **Boldog karácsoni ünneplést**
kívánunk lapunk minden egyes előfizetőjének és munkatársainknak!

— **Lapunk a mai számtól kezdve** jelentékenyen nagyobb alakban és tetszetősebb formában került tizenegyedik éves útjára. Tíz hosszú éven át minden törekvésünk oda irányult, hogy székely nemzetünknek és magyar hazánknak minél több és nagyobb hazafias szolgálatot tehessünk. Rendíthetetlen kitartással támogatott ebben előfizetőink s önzetlen munkatársaink tekintélyes gárdája. Legyen tehát elismerés a hon részéről, halás köszönet a magunkéról. De egyuttal ama szent ügy nevében, melynek szolgálatát tíz évvel ezelőtt a közérdek elibénk tűzte, s amelyet kitartó erővel, még több szorgalommal szolgálni igyekeztünk — legyen szabad azt a kérést hangoztatni: ne vonják meg hazafias támogatásukat a „Székely-Udvarhely“-től ezentul sem. Mi amint eddig meg-hoztunk a szent célért minden tőlünk telhető áldozatot, úgy ezentul is szívünk egész melegevel felkaroljuk e város és vármegye közügyeit, s nemcsak megbecsüljük a felénk irányult jóindulatot, hanem abból önbizalmat, kitartást merítünk a székely ügyek hathatósabb szolgálatához. Kérjük tehát az előfizetések megújítását és lapunk szives terjesztését.

— **Karácsoni Almanach.** A „Székely-Udvarhely” m. t. előfizetőit ezuton értesítjük, hogy lapunk „Karácsoni Almanach”-ja — elháríthatlan akadályok miatt — jelen számunkhoz mellékelhető nem volt. Azonban legközelebről ezen hiányt pótolni fogjuk. Addig is szives elnézésüket kérjük.

— **Törvényhatósági bizottsági tagválasztás.** Udvarhelyvármegyében e hó 23-án történt meg a törvényhatósági bizottsági tagok választása. Székelyudvarhelyt: Dr. Kovácsy Albert és Bálint György; az udvarhelyi járásban Parajdon: Kovács Mihály, Alsósófalván: Péter Károly, Felsőfalván: Veress Mózes, Hetszer Kálmán. Atyhában: György J. Ferenc, Simó Ferenc, Ko-

rondon: Katona Ferenc, Ambrus Márton, Farkaslakán: Vass Gáspár, Csomór Gábor, Farczádban: Baró Orbán Ottó, Antal János, Bikafalván: Ferenczy Lajos, Péter Mózes, Fenyéden: Szabó Nándor, Pap Lőrinc, Zetelakán: Szabó Gergely, Biró Mihály, Tibódban: Tamás István, Oroszhegyen: Vass Mihály, Tamás Agoston, Oláhfaluban: Balázs István, Pap Albert. Valamennyien szabadelvűpártiak. A székelykeresztúri járásban Székelykeresztúrt: Szentannai Sámuel, Papp Mózes, Ujszékelyen: Gyarmathy Lajos, Kissoly-moson: Vitályos Albert, Etéden: Gagy Lajos, Kőröspatakon: Gálffy Kálmán; a tordátfalvi körben: Biró Dénes, Katona Ferenc, Kobátdemetérfalván: László Péter, Elekes Dénes, Nagyalambfalván: Beke Albert, Kányádi Miklós; a ravai körben: Kecskés Izsák, Ádám Aladár. A homoródközlándi járásból a következő választásokról vettünk értesítést: Homoródközlándon egyhangulag Demeter Dénes unitárius pap, Homoródszentpálon: Szombatfalvy Lajos főkapitány, Vargyason: Kisgyörgy Sándor, a bardoci körben: Márkó György, Kolumbán Lajos, Lövétén: Mihály Lajos, Bence Lőrinc, Homoródmáson: Ajtai János; a derzsi körben: Miklós Sándor gőzmalom-tulajdonos. A megválasztottak majdnem mind szabadelvű pártiak.

— **Elnapolt hangverseny.** A helybeli Székely-Dalegylet e hó 26-ára tervezett hangversenyét 1905. január 8-án a Budapest-szálló szintermében fogja megtartani.

— **A székelykeresztúri tanító-képzőben** a sztrájkból kifolyólag az 1903—904. tanévi képesítő vizsgálatok E m b e r János kir. tanfelügyelő elnöke alatt e hó 21—24-ig tartattak meg. Vizsgálatra 22 tanítójelölt jelentkezett, akik mindnyájan képesítést nyertek. Legsikerebben: Szász Károly, Veres József, Erdős Dániel és Hermann Lajos vizsgáltak.

— **Fillérestélyek karácsona** lesz valóban az a gazdag és válogatott műsoru estély, melyet a helybeli polgári önképzőkör e hó 26-án saját helyiségének nagytermében rendez s a melyre ismételten felhívjuk közönségünk figyelmét.

— **Kisiklót vasúti mozdony.** A minap városunkban, a szombatfalvi vasúti őrház közelében egy üres tehervonat mozdonya kisiklott. Azonban szerencsére semmi nagyobb veszély nem történt. A kisiklás okát abban találták, hogy a sínek meglazultak volt.

A gyermek egészsége a legfélétebb családi kincs. Ha a gyermek a Zoltán-féle csukamáj olajjal táplálkozik, nincs baj, mert a betegségekkel szemben ellentálló, edzett lesz. Az angol gyermek-halandság azért sokkal alacsonyabb mint a miénk, mert ott nincs család, hol a gyermekek a hidegebb évszak alatt ne fogyasztanának csukamáj olajat, s e célra nincs kiválóbb a Zoltán-félenél, mely kapható 2 koronáért Zoltán B. gyógytárban Bpest., és a helybeli gyógyszerárakban.

— **Gyilkosság.** Tegnapra virradó éjjel Jani János Mátyás nevű, homoródi borvizszállító legényét Fenyéd községben meggyilkolták. Az illetőt Péter Dénes kovácsmester 5. számú háza előtt halva találták. Az orvosrendőri hullavizsgálat tegnap volt. A nyomozat pedig folyamatban van.

— **A „Fiumei kávébehozatali Társaság” kolozsvári fióktelepe** Mátyás királytér 12. szállit bérmentve és vámentesen eredeti fiumei árakban kávét, teát, rumot, liqueuröket, csokoládét, cacao-t. „Kávé” lapot ingyen küldünk.

Közgazdaság.

Az Udvarhelyvármegyei Gazd. Egyesület elnökségétől.

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület által az 1905. év telén rendezendő

gazdasági tárgyú előadások sorrendje:

1. Felsőfalva január 8. Hetszer Kálmán: Az állatok okszerű takarmányozásáról.
2. Csekefalva január 8. Bedő Ödön: A trágyáról és trágyázásról.
3. Farkaslaka január 8. Hlatky Miklós: A talajkimerülés és az ellene való védekezés. Zonda József: Az állatok ragályos betegségeiről.
5. Alsósófalva január 15. Hetszer Kálmán: Az okszerű talajmivvelésről.
6. Oroszhegy január 15. Gál Imre: A legelők okszerű használata és javításáról. Gyuresovecz Károly: Az okszerű trágyázásról.
8. Rugonfalva január 15. Szász Ferenc: A házi ipari foglalkozásokról. Kozma Miklós: A baromfi nevelés fontossága, az okszerű baromfi tenyésztés.
10. Homoródszentmárton január 22. Györfly

István: A trágya okszerű kezeléséről, a műtrágyáról. Benczedi Mózes: A gyümölcsfa ültetés és gondozásáról.

12. Etéd január 22. Bakó Dániel: Miként rendezendő be egy kis gazdaság.

13. Márefalva január 22. Zonda József: Az állategészségi törvények ismertetése. 14. Hlatky Miklós: Az okszerű állattenyésztés és takarmányozás.

15. Derzs január 29. Sándor Gergely: A legelők használata és javításáról. 16. Kiss Jakab: A talaj képződése, termőképessége és ennek fenntartása.

17. Kisgalambfalva január 29. Paál Sándor: Az okszerű talajmivvelés, a különböző gazdasági növényeknek megfelelő talajmivvelés ismertetése.

18. Korond február 7. Biró Domokos: A méhtenyésztés haszna, ingatlan és ingó kasokkal való méhészkedés. 19. Kerezi Lajos: Állataink okszerű takarmányozása.

20. Nagyalambfalva február 5. Beke Albert: A szarvasmarha okszerű tenyésztése.

21. H.-Karácsonfalva február 12. Demeter Dénes: A fák ültetéséről, a fák hasznáról. 22. Kelemen Lajos: A községek házi iparáról.

23. Bögöz február 12. Hlatky Miklós: A takarmánynövény természetéről. 24. Lajos János: A lótenyésztés fontossága, a helyes csikónevelés.

25. Ujszékely február 12. Kozma Miklós: Az egyes tagba tagosított birtok előnye a hármas tag felett.

26. H.-Almás február 19. Kriza Sándor: A legelők fontossága. 27. Ajtai János: A legelők jókarban tartásáról.

28. Fiafalva február 19. Kozma Miklós: A takarmánynövények természetéről.

29. Medesér február 19. Ferenczi Áron: A konyhakertészet fontossága. A nevezetesebb konyhakerti növények természetéről. 30. Szász Ferenc: A fonalas növények természetéről.

31. Szentlélek február 19. Hlatky Miklós: Az okszerű talajmivvelésről. 32. Zonda József: A ragályos állatbetegségekről.

33. Miklósfalva február 26. Sándor Lajos: A gyümölcsfák haszna, a fa ültetése, ápolása.

34. H.-Keményfalva február 26. Kovács Imre: Az okszerű takarmány természetéről.

35. Dálya február 26. Balási Sándor: Az észszerű állattenyésztésről.

36. H.-Oklánd február 26. Demeter Dénes: A hitelszövetkezetekről.

Az előadások a delutáni isteni tisztelet után a község valamely nagyobb helyiségében tartatnak. Felkérnek a jegyzők, lelkész, és tanítóurak, a községi előjáróságok arra, hogy a közönséget az előadások minél tömegesebb látogatására buzdítsák.

Törvénykezés.

Az oklándi kir. járásbíróság ügybeosztását, valamint a bírák és bírósági tisztviselők munkakörét 1905. évre következőleg állapította meg:

1. Harmath Jenő kir. járásbíró elintézi: a, az elnöki ügyeket, b, az összes sommás pereket, az újított perek kivételével, c, az örökösödési ügyeket és d, a polgári v. gyes ügyeket, melyek az örökösödési ügyekre vonatkoznak, (Pv. II.) e, jegyzőkönyvre veszi a polgári ügyekre vonatkozó kérelmek és kereseteket s tárgyalja az ügyv. szab. 20. §-a alapján idézés nélkül megjelent felek ügyeit.

2. Gidófalvy Benedek elintézi: a, az anyakönyvi és végrehajtási ügyeket, b, a fizetési meghagyásokat az ezekre vonatkozó megkereséseket, és az egyezségi ügyeket, c, a vétség és kihágási ügyeket, d, a vizsgálóbírói büntető és polgári (Pv. I.) vegyes ügyeket s a büntető ügyekre vonatkozó megkereséseket, e, jegyzőkönyvre veszi a bűnügyi panaszokat, helyettesíti akadály esetén Máthé Dénes albirót.

3. Máthé Dénes kir. albiró elintézi: a, telekkönyvi ügyeket és pereket, b, az újított sommás pereket és a polgári megkereséseket helyettesíti akadály esetén Gidófalvy Benedek albirót.

4. Az aljegyzők közül Császár László alulírt jbirónak, Pulszki Mihály aljegyző Gidófalvy Benedek albirónak segítkezik.

5. Teutsch Károly telekkönyvvezető végzi a telekkönyvi iroda vezetésével járó teendőket, szemléz, szeljegyez, felvilágosítást ad, bevezet, összeegyeztet, s kezeli az átalakításhoz tartozó anyagszereket és telekkönyvi nyomtatványokat, végül teljesíti a telekkönyvi darabok leírásával foglalkozó díjnokokra vonatkozó 66460—900 I. M. sz. rendelet 8 §-ában előirt ellenőrzést.

6. Deák Lajos irnok teljesíti a telekkönyvnél az iktatást, kiadást, kezeli a telekkönyvi irattárt és vezeti a telekkönyvhöz tartozó nyilvántartásokat, szükség esetén segítkezik a telekkönyvi bevezetések körül.

7. Sándor István irnok teljesíti az I. számú jegyzői irodát az ide tartozó El. Sp. Ö. Öb. Pv. II. lajstromokat és nyilvántartásokat, végzi az I. számú jegyzői irodához tartozó ügyek kiadványozását, kezeli az elnöki, polgári és bűnügyi irattárt és egyúttal az I. és II-ik számú jegyzői irodából kikerült darabok leírásával foglalkozó díjnokok munkálkodásának illetve az általuk irt munka mennyiségnek ellenőrzője, szükség esetén segítkezik a telekkönyvi bevezetések körül. Végül a kir. járásbíró felügyelete alatt kezeli az anyagszereket és a nyomtatványokat és vezeti a számadásokat.

8. Josephi Gusztáv irnok a II-ik számú jegyzői irodát az oda tartozó B. Bm. Bv. Vb. V. Pv. I. Fb. Eg. Fm. A. és M. lajstromokat, mutatókat, a nyilvántartási naplót és jegyzéket, jegyzőkönyvvezetőként működik Gidófalvy Benedek albiró mellett.

9. Szeles Félix irnok telekkönyvi ügydarabok bevezetésével foglalkozik. Torlódás vagy nagyobb hátramaradás esetén Sándor István, Deák Lajos és Josephi Gusztáv irnok a telekkönyvi bevezetések körül is segítkeznik fognak.

10. A díjnokokra vonatkozólag a körülmények figyelembe vételével esetenként intézkedem. Oklánd, 1904. évi november 28-án.

Harmath Jenő,
kir. járásbíró.

Főtárgyalások. A helybeli kir. törvényszéknél közelebről megtartott főtárgyalások rendén id. Szász Sándor csehétfalvi lakost gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt 3 napi fogházra; ifj. Demeter Mihály homoródközlándi lakost hatóság elleni erőszak vétségeért 7 napi fogházra; id. Somorai József és neje décsfalvi lakosokat család vétségeért 3—3 napi fogházra és 20—20 K pb., ifj. Somorai Józsefet pedig 4 havi fogházra és 40 K pénzbüntetésre; Sebestyén György szentgyházalófalvi lakost súlyos testisértés vétségeért 14 napi fogházra és 10 K pb.; Demény Péter ülkei lakost súlyos testisértés vétségeért 14 napi fogházra és 10 K pb.; Talált István, Sándor Imre, Ilyés József fenyédi lakosokat súlyos testisértés vétségeért 3—3 havi fogházra és 10—10 K pb. és David Ignácot 1 havi fogházra s 10 K pb.; Tibódi Márton fenyédi lakost hatóság elleni erőszak vétségeért 1 havi fogházra, Tibódi Ferencet meg 1 havi fogházra ítélte a bíróság. Somoraiéké kivételével, akik felebbezték — az ítéletek jogerősek.

Városi és helyközi telefon számunk 15.

Kiadja: Betegh Pál könyv-, papír-, író-, rajz- és zeneműkereskedése, könyv- és újságkiadó intézete.

Hirdetmény.

A közhalmi képviselőtestület részéről 1904. július hó 9-én határozott és törvényesen jóváhagyott új vásári rendtartás, illetve sorrendszabályozás az itteni heti- és országos kirakodóvásárookra nézve, 1905. évi január hó 1-én lép életbe, mely időtől kezdve eladónak az árúhelyeket az új rendtartás szerint jelölni ki.

Miről a t. c. közönség azon megjegyzéssel értesítettik, hogy a jövő 1905 évi január hó 9-ére eső közhalmi országos kirakodóvásáron már az árúhelyeket ezen új vásárrendtartás szerint fogják kijelölni, mely alkalomnál az eladók a vásári bizottság rendelkezéseinek engedelmeskedni tartoznak.

Köhalom, 1904. évi november hó 10-én.

Az előjáróság.

Benedek, Nagy és Konrád
első székely cipőraktára
Sz.-udvarhely, Kossuth-u.
Dus választék csinos és tartós
cipőkben!
Mérték utáni megrendelések pontos kivitele. o
„Fredin” cipőkenőcs kapható. Egy doboz 60 fillér.

Petőfi összes költeményei 1 és 2 koronás díszkötésekben, Magyar és Olcsó Könyvtár sorozatai; óvodás és iskolai táskák nagy választékban Betegh Pál könyvkereskedésében Kossuth-utca 15. alatt kaphatók.

Nyit-tr*

Sarg-féle Szappan
szilárd és folyékony
Glycerin
a bőrt fehérré
és gyöngéddé teszi.
Mindenütt kapható.

Sarg-féle Glycerin szappan
egy felnőttnél, mint gyermekeknél leg-
gyöngébb korban a legkíméletesebb tisztító szer-
nek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr
Hebra tanár, Schauta, Frühwald, Breus Ká-
roly és Gusztáv, Schandlbauer stb. által a
legjobb eredménnyel használják.

Védjegy: „Horgony”.
**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

Érték
egy régióknak bizonyult háziszor, mely már
több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító
szerek bizonyult közzé, oszónál és
meghűléseknél bedöröcsölésépen használva.
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak
olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony”
védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott
dobozba van csomagolva. Ára üvegekben
80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyisztván
minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár:
Török József gyógyszerésznél, Budapesten.
Richter gyógyszerész
az „Arany oroszlánhoz”, Prágában.
Elisabethstr. 5 neu. Mindennapi szetküldés.

**Tessek elolvasni! Elolvasatlanul le nem
tenni s tovább ajánlani!**

**Szekelyudvarhely a Fő-piactéren
kiadók az alábbiak:**

Iroda, vagy raktárnak való szoba; pincék,
gabona-elárúsító hely hámbárokkal; nyílt
bazárnak átalakítható hely; fényképészek,
terve szerint átalakítandó helyiségek!

1. **Két udvari lakás.** — kívánság szerint
újbol átalakítandó — mely áll 2—2 szoba,
konyha, kamara, pince és egyéb hozzátar-
tozandókkal — a földszinten.

2. **Egy szép nagy világos szoba** konyhá-
val — földszint az udvaron.

3. **Egy udvari szoba** magános lakónak,
iroda helyiségnek, raktárnak, vagy szabónak
műhelyül **azonnal kiadók.** — A 2. és 3. pont
alattiak azonnal el is foglalha-
tók, míg a többiek — megfelelő átalakítás
után — Szent-Mihály napkor: **szept. 29-én.**
A ház a város legforgalmasabb helyén van
azért a lakások különösen alkalmasok
azoknak, kiknek érdekük, hogy a főpiacon
egyenes s a kapu elé kirakatokat tehesse-
lek. Ezen helyiségek csak csendes foglalal-
kozásu, gyermektelen családoknak, vagy m-
gánosoknak adatnak ki!

4. **Raktárnak** — gabonának vagy bárminek — 3 nagy
száraz, szellős pince-helyiség azonnal kiadó és át-
adható!

5. **Gabona kimérő** és elárúsító hely (kimérő hámbárok-
kal), kicsinyben való elárúsításhoz kiválóan alkalmas
és nagyforgalmu hely.

6. **Nyílt bazárnak** — megegyezés szerint átalakítható
— kapualj!

7. **Önálló lakás** külön udvarral és kerttel, konyhakér-
teszetnek különösen alkalmas, kútján és bővizű kut-
tal. Vidékről beköltözni akaró gazdálkodónak nagy
udvarral. Fekereskedőnek, aki a hetipiacon vásárol
be deszkát, fát és a helybeli iparosok stb.-inek el-
árúsítja, kiválóan alkalmas, mert szemben van a fa-
piaccal, a jó karba helyezett Gábor-utcában. Egy nagy
és két kisebb szoba, kamara, egy igen nagy, valame-
lyes műhelynek alkalmas nagy világos, szellős pince-
lakással; egy kisebb pince és egy földi pincével,
istálló, szekérszín, nyitott és zárt sütő, sertés és
csukol stb.-ivel felszerelve azonnal vagy Szent-
mihály naptól 3, vagy 6 évre kiadók s azonnal
elfoglalható.

Értekezhetni írásban vagy szóval a tulajdonosnál:
nagysolymosi

Koncz Ármín gyógyszerészszel.
az irodájában Szekelyudvarhelyt.

Ellenzék. Az erdélyi részek e legjobb és
legnagyobb független napilapja
negyedévre 8 korona. Előfizetéseket elfogad bár-
mely naptól kezdve az „Ellenzék” kiadóhivata'a
Kolozsvárt.

BRÁZAY-féle

sósorszesz

A Brázay-féle

sósorszesz meg-

becsülhetetlen miní

erősítőszer gyerme-

keknél, gyenge vagy

idősebb embereknél.

Aki gyorsan és elő-
nyösen házat,
birtokot, üzletet, árut
venni vagy eladni akar,
Aki bármiféle ál-
lást vagy fog-
lalkozást keres, o o o
Aki lakást, üzletet,
birtokot stb.
bérbe venni vagy adni
kiván, o o o o o o
Aki társat, pénz
kölesönt stb
keres, o o o o o o
Aki szakácsnőt, o
o szobalányt,
mindenest. gyermek-
leányt keres, o o o o
Aki férjhez menni,
nősülni, vagy
más ismeretséget, vagy
levelezni akar, o o o
biztosan és leg-
gyorsabban eléri cél-
ját, ha igénybe veszi
a
„SZEKELY-UDVARHELY”
apró hirdetés rovatát.

GÖZSÉPLŐ KÉSZLETEK
KEDVEZŐ FELTÉTELEK MELLETT
OSZÉK ÜZLETEK IS KÖTTETNEK.

AGRARIA

A SZAB. OSZTR. MAGYAR
ÁLLAMVASUT-TÁRSASÁG
RESICZAI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRÁNAK
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

NICHOLSON GÉPGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
GAZDASÁGI GÉPOSZTÁLYÁNAK
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

AGRARIA
HAZÁNKBAN AZ EGYEDÜLI IPARTERJESZTŐ VÁLLALAT,
MELY KIZÁRÓLAG MAGYAR GYÁRTMÁNYOKAT HOZ
FORGALOMBA.

„FONTOS”
ÁLTALÁNOSAN ELISMERVE!

A VESZPRÉM VÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET
KIÁLLÍTÁSÁN BEMUTATOTT
NYILVÁNOS SZÁNTÁSÉRT
MAGY ARANY ÉREMMEL ÉS DISZ-
OKLEVÉLLEL KITÜNTETVE.

PÁROS SORU VETŐGÉPEINK
TULSZÁRNYALTAK AZ IDEGEN
GYÁRTMÁNYOKAT
ÁRANY ÉREMMEL KITÜNTETVE
MINDEN TALÁRHOZ MEGFELELŐ VETÉSI
UTASÍTÁS = JUTÁNYOS ÁRAK =

SÜRGŐNY VAGY LEVÉLCZÍM:
AGRARIA
BUDAPEST.

ÁRJEGYZÉKÜNK
MINDEN GAZDÁRNYAK FONTOS
TANÁCSADÓ ÉS KIVÁRATÁR
DÍJMENTESEN KÜLDETIK!

Szőlőoltványok

amerikai alanyon készült legkiválóbb csemege- és borfajokból, teljesen fajtisz-
tán, tökéletesen forrott, dus gyökérzetű példányok, szokványminőségben, mér-
sékelt áron, őszi vagy tavaszi szállításra megrendelhetők a

Küküllömenti Első Szőlőoltvány-telepnél

Medgyesen (N.-Küküllöm.) Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES.**
okleveles szőlész, az erdélyrészi sz. gard. egy. szőlészeti és borászati szakelőadója, Barbu A.
Stirbey herceg romániai szőlőtelepének igazgatója, N.-küküllöm. volt szőlészeti biztosa stb.

Lugasszőlő-oltványok szintén mérsékelt áron!
Készlet 3 millió. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Oltványaim az idén szebben fejlődtek mint valaha, mert a száraz időszak alatt 4 vizmü ál-
tal naponta 2 millió liternél nagyobb vízmennyiséggel lettek öntözve.

Karácsoni és uj-évi aján- dék tárgyak

— csak felnőttek részére —
— dús választékban, leszá-
lított áron; karácson-fadisek, valamint az ün-
nepekre egész friss mindennemű fűszerárak a leg-
tisztább kezeléssel; a híres debreczeni és ki-
kíndai lisztek; valódi angol, Jamaikai és
belföldi rumok, legjobb minőségű teak (kanna-
jeggyel) és friss teasütemények; ugyiszintén üveg-
porcellán edények és szervizek; háztartási cikkek,
étkező eszközök, tükrök; függő, asztali és fali
lámpák rendkívül nagy választékban, leszállított
árak mellett kaphatók **Szentpétery Gergely**
kereskedésében Székelyudvarhelyt.

Marhahus a legjobb és friss minőségben
kilója I. o. 36 kr., II. o. leve-
hus 32 kr. **Balassy Ignác** mészáros és
hentesnél Székelyudvarhelyt, Kosuth-utca 14., a
hol naponta friss virsli, kolbász, parizer, kassai
és szebeni felvágottak, lengyel kolbász, szafaládé,
sonka és füstölt-hus szintén mérsékelt árban kap-
ható. Borju- és sertés-hus ugyanott.

Baróthi múmalom

lisztörleményeit a helybeli piacon
üzletembe bevezettem. Miért is
ajánlom a nagyérdemű közönség
figyelmébe és próbamegrendelésé-
vel meggyőződést szerezni ezen
lisztek jóságáról és versenyképes-
ségéről.

Árak:

Kalácsliszt 0-ás	1 kgr. 16 kr.
I. rendű szép kenyérliszt	„ 14 kr.
II. rendű szép kenyérliszt	„ 12 kr.
Szitált rozsliszt	„ 11 kr.

Kiváló tisztelettel:
STERBA ÖDÖN.

Legolcsóbb, legjobb divatlap
a „Budapesti Bazar”, mely tősgyökeres magyar
újságot a „SZÉKELY-UDVARHELY” előlvetői —
különös kedvezmény gyanánt — **negyedére** 1 K
50 fillér helyett 1 K 30 fillérért rendelhetik meg
a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában. A „Buda-
pesti Bazar” irányra mindenkor összpontosul e
három szóban:
Izlés! — Takarékoság! — Munka!

Fűszer-, porcellán- és üvegkereskedés!

Csodálatos olcsó a Borhegyi borviz!

— Üvegenként csak 3 fillér. —

Ezen természetes ásványvizet kitünő
eredményre használják: hurutos bán-
talmakban, idült hörghurutban, a gümö-
kór lerakódásának első stádiumában, a
gyomor rendellenes működésében, a máj-
működés és epekészítés rendtelenségei-
ben, az epekövek eltakarítását szembe-
tűnően könnyíti, a bélhurut minden ne-
meiben, a nyálkás aranyrban, hasszervi
dugulásokban, huykő képződéseiben,
mézes huygárban, görvél- és mirigyda-
gokban, angolkóros csontlágylás- és
sorvadásokban. — A legkitünőbb üdőt
ital, borral vegyítve páratlan! — Heten-
ként háromszor friss töltés! — Raktári
SZENTPÉTERY GERGELYNÉL,
Székelyudvarhelyt.

Kérem a cégre ügyelni!

Eladó széna és sarju. Kobát-
terfalván Robonyi Adolf birtokosnál 30 szekér
elsőrendű réti széna és sarju eladó.

Eladó verő malacok Kovács Domokosnál Sz-
udvarhelyen Szt. Imre utca.

**Kitünő 5—6 fokos uj és
ó fehér borok** 20—23 krajcárért kap-
hatók bármily mennyi-
ségben **Dr Hegedűsnél Balavásáron**

BOR. Jó és olcsó asztali csemege és gyógy-
borok literenként 28 krtól 1 frt 40 krig
Fernengel Gyula bor nagykereskedé-
sében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön
kedvezményes árak.

Réz- és ruggyanta-bélyegzők egyesek
hivatalok

testületek számára, va-
lamint „Gumosit” jelző
készületek üveg, por-
cellán-, vas-, bádóg-, kő,
fa, vászon, zsák, vitorla-
vászon, jute posztó és
állatok jelzésére, égető
vasak, érc értékiegylek
ajtó-táblák; bronz ajtó
tábla vésett névvel, horganyból fekete alappal öntött ter-
mészetes fényezett betűkkel, ajtó- és kulcsszámok, mono-
grammok pecsétnyomónak és ruhajelzéshez, valamint him-
zéshez. „Diadal” legolcsóbb és legjobb ruggyanta kézi-
nyomda kaphatók és megrendelhetők **Betegh Pál** könyv-
papír-, iró- és rajzszekereskedésében Székelyudvarhelyt,
(Kossuth-utca)

Foglalkozást keres (irodait) egy
szépirásu
egyen, ki magyarul, németül ír és beszél, a Re-
mington-, Yost- és Bensderfer-féle írógépeket ke-
zeli, irodai munkákban jártassággal bír. — Cim e
lap kiadóhivatalában.

Cimbalom iskola

— öntanulásra. —

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat
magányosan tanító nélkül cimbalmozni a
Kovács-féle legújabb cimbalomiskolájából
Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajza, 50
legújabb magyar nótával. Az iskola ára 10
korona Kapható: **Kovács János**
okl. cimbalomtanárnál Budapest, VII.
Erzsébet-körút 5. sz.

Gyarmathy István épület és
butor
asztalos
Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 40. sz. alatt
elvállal és pontosan teljesít minden e szakba tartozó mun-
kákat. — Karácsoni, uj-évi és más alkalmakra készít csinos
ajándék- és emléktárgyakat
a legújabb rajzok és minták szerint, jótállás mellett. —
Jelszava: **szolid munka, jutányos ár és pontosság!**

**Székely borkereskedés
részvénytársaság**

Székelykeresztúr-on.

Jutányos árban tiszta, finom,
józamatu borokat árusít. A kö-
zönség saját érdekét szolgálja és
egy közszükséget szolgáló szé-
kely intézményt fennállásában
támogat ha innen szerzi be bor-

Asztali bor	1904. Hlként 40 K,
Asztali „	1904. „ 48 „
Asztali „	1903. „ 48 „
Finom asztali bor	1895. „ 52 „
Pecsenye „	1892. „ 56 „
Schiller (piros) „	1896. „ 62 „
Rozsamáli „	1896. „ 64 „
Rizling I. „	1890. „ 90 „
Rizling II. „	1890. „ 72 „
Leányka „	1890. „ 120 „

50 liter vételnél már fennit ár érvényes
Kevéssel magasabb árért palackozott
borok is kaphatók **Az igazgatóság.**

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

Alapítattott: 1865. női- férfi divatruháza Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 4-ik szám. Alapítattott: 1865.

Legolcsóbb bevásárlási forrás! Gyors és pontos kiszolgálás!

OCCASSIO!

Karácsoni és ujévi

legjobb

alkalmi vételek.

Ajándékok és meglepetések.

Óriási választék uri és női divat ruházati
cikkekben.

Legjutányosabban kaphatók.